

درس امروز توسط یک تن از شاگردان طوری معرفی شود، که تشریح‌اتش جوابگوی سؤال‌های زیر باشد:

۱. هنرهای هفتگانه به کدام هنرها گفته می‌شود؟
  ۲. موسیقی از کدام کلمه گرفته شده و به معنای چیست؟
  ۳. درباره تاریخچه هنر مجسمه سازی چه می‌دانید؟
  ۴. هنر تئاتر دارای چه ارزشی می‌باشد؟
  ۵. درباره هنر سینما معلومات دهید.
- در پایان معرفی، همین سؤال‌ها از چند شاگرد دیگر پرسیده شود.

هنرهای هفتگانه

هنرهای هفتگانه شامل موسیقی، نقاشی، ادبیات، مجسمه‌سازی (بیکر تراشی)، معماری، تیاتر و سینما می‌باشد. هر چند هر کدام این هنرها در بر گیرنده بحث طولانی می‌باشد؛ ناگزیر در این درس به گونه مختصر به معرفی هر کدام به‌طور جداگانه می‌پردازیم.

موسیقی

موسیقی، به هر نوا و صدایی گفته می‌شود که شنیدنی و خوش‌آیند باشد. موسیقی بیان احساسات انسان است به وسیله اصوات که مهمترین عوامل آن صدا و ریتم می‌باشد. پیشینیان موسیقی را چنین تعریف کرده‌اند: معرفت الحان و آنچه التیام الحان بدان بود و بدان کامل شود.

ارسطو موسیقی را یکی از شاخه‌های ریاضی می‌دانست و فیلسوفان اسلامی نیز این نظر را پذیرفته‌اند؛ ولی از آن‌جا که همه ویژه‌گی‌های موسیقی؛ مانند: ریاضی مسلم و غیر قابل تغییر نیست؛ بلکه ذوق و قریحه سازنده و نوازنده هم در آن دخالت تام دارد، آن را هنر می‌دانند. در هر صورت موسیقی امروز دانش و هنری گسترده است، که دارای بخش‌های گوناگون و تخصصی می‌باشد. موسیقی، هنری است که با استفاده از گزینش اصوات ویژه و ترکیب آن‌ها با یکدیگر، با استفاده از اصول و قوانین خود، بیان مقصود می‌کند. به همان صورت که در شعر و ادبیات، واژه‌ها نقش اصلی را دارند و در نقاشی، خط و رنگ، در موسیقی نیز اصوات استند که

نقش بیان کننده را به عهده دارند.

منابع تولید اصوات موسیقی، آلات موسیقی و حنجره انسان است. هنر موسیقی بر حسب شرایط فرهنگی زادگاه خود، انواع و اقسام بسیار زیاد دارد. و هر قوم و ملتی، موسیقی ویژه خود را دارا است. موسیقی در حقیقت بیان اندیشه در قالب اصوات است. موسیقی در مشرق زمین انواع گوناگون و متفاوتی دارد؛ ولی تقریباً همه آن‌ها در نحوه برداشت از روح و کلیت موسیقی، مشترک اند و علت آن وجود نظام معنوی و تفکر فلسفی مشترکی است، که تمدن‌های مشرق زمین را به یکدیگر پیوند می‌دهد.

نقاشی یا نگارگری

نقاشی به اثری می‌گویند که رنگ بر روی سطحی مانند کاغذ یا دیوار به‌جا می‌گذارد. نقاشی نسبت به زبان نوشتاری دارای پیشینه بسیار قدیمی است. نقاشی‌های یافت شده در غارها نشان می‌دهد که انسان‌های اولیه با کشیدن نقش حیوانات و شکارشان به نوعی خود را آماده نبرد با آن‌ها می‌کردند. قدامت نقاشی در بین انسان‌ها، شش برابر قدمت استفاده از زبان نوشتاری است. نقاشی هنری است خیال‌انگیز و نقاشی‌هایی که پیش از تاریخ در جاهای گوناگون به تعداد زیاد کشف شده، در تاریخ مکاتب نقاشی، کهن‌ترین نقاشی‌های شناخته شده مربوط به ۲۰۰۰۰ ق. م. است.

نقاشی از روزگاران گذشته و در مناطق مختلف دنیا، گوناگون و متفاوت بوده و در طی تاریخ و ماقبل تاریخ نقاشی شیوه و سبک‌های گوناگونی داشته است. نقاشی در حقیقت یک هنر پیچیده است. ما در هر تابلوی بزرگی با دستگاه کاملی از ارزش‌ها روبه‌رو می‌شویم، که پاره‌یی علمی و برخی صوری و بخشی معنوی است.

مجسمه‌سازی، یا پی‌کراتراشی

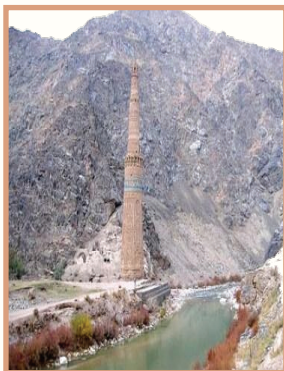
این هنر یکی از جالب‌ترین و پیچیده‌ترین هنرهای آدمی است. مجسمه شامل کنده‌کاری هنرمندانه و ظریف است. کهن‌ترین مجسمه را متعلق ۳۰۰۰۰ سال پیش دانسته‌اند. در عصر قدیم مردمان ماقبل تاریخ مجسمه‌هایی از استخوان و عاج می‌ساختند.

مجسمه سازی هنر هم‌گذاری یا ریخت دادن به اشیاء است. که به آن تندیس، پیکره یا مجسمه گفته می‌شود. هر پیکر سه بعدی که به منظور دارا بودن یک بیان هنری آفریده شده را می‌توان تندیس نامید؛ البته باید توجه داشت که هر شکل ترتیب شده را مجسمه نمی‌گویند؛ بلکه باید در ورای آن یک فکر، خلاقیت یا نوآوری وجود داشته باشد.

یونانیان مجسمه‌ها می‌ساختند و در معابد خود قرار داده و آن‌ها را پرستش می‌نمودند. مجسمه‌های سنگی و برنزی بی‌شماری نیز از قهرمانان خود در میدانها و معابر عمومی می‌گذاشتند. مصریان نیز مجسمه‌های خود را به صورت موجوداتی در سنگ یا برنز مجسم می‌کردند و در معابد شان قرار می‌دادند.

بزرگترین مجسمه‌های جهان پیکره‌های بودا بود که در افغانستان موقعیت دارد.

معماری

معماری هنر ساختمان است. عمومی ترین کار معماری طراحی و ساخت خانه‌ها، پل‌ها، مساجد، ساختمان‌های ادارات، کارخانه‌ها و بناها می‌باشد. معماری با هنر نقاشی، مجسمه سازی و موسیقی تفاوت دارد. چرا که معماری نیازهای انسان‌های نخستین و سر پناه را در بر می‌گیرد. معماری در کشور ما تاریخ ۶۰۰۰ سال دارد.

ادبیات

ادبیات هنری است لسانی، که به صورت منثور و منظوم، شفاهی و نگارشی پدید می‌آید. شاعر و نویسنده از زنده‌گی می‌آموزد و آثار ادبی خود به بیان زنده‌گی می‌پردازد. آن‌ها از حادثه و رویدادهای اجتماعی متأثر شده و با بیان مؤثر خویش از زنده‌گی تصاویر زیبا و هنری پدید می‌آورند. آن‌ها رونق دهنده‌گان حیات عادی جامعه خویش اند، که انسان‌ها را در مبارزه بر ضد پلیدی‌ها و سیاه‌کاری‌ها یاری می‌رسانند و به آینده زیبا و سعادت‌مند امیدوار می‌سازند. آثاری که به‌طور هنری نوشته می‌شود، بالای انسان‌ها تأثیر زیادی می‌گذارد. از یک طرف احساس زیبایی‌شناسی آن‌ها را پرورش می‌دهد، از سوی دیگر برای انسان درس زنده‌گی می‌دهد. ادبیات هر کشور بازتاب حقایق، زنده‌گی اجتماعی آن کشور است. خوشبختانه ادبیات سرزمین ما با قدامت تاریخی که دارد با ایجاد هزاران اثر هنری در غنای فرهنگ ارزشمند ما نقشی به‌سزایی را ایفا نموده است.

تئاتر

تئاتر، سینما و تلویزیون پدیده‌های ارتباطی ارزشمندی هستند که به کمک آن‌ها می‌توان

پیچیده‌ترین مفاهیم و غنی‌ترین اندیشه‌ها را به جامعه جهانی عرضه کرد. اگر چه سوابق و تاریخ هر کدام تحولات هر یک از این پدیده‌ها باهم تفاوت دارد؛ اما از نظر شیوه‌های بیانی آن‌ها بر یکدیگر تأثیر گذار بوده و تا حد زیادی از زبان مشترکی برخوردار اند. آن‌چه که این رسانه‌های ارتباطی را از یکدیگر متمایز می‌کند، وجوه تکنیکی و روش‌های اجرایی در عرضه مفاهیم است که، در طول زمان تحولات چشمگیری یافته است.

تئاتر یا نمایش، سابقه طولانی دارد و آغاز آن به یونان باستان

باز می‌گردد. این هنر یکی از ابزار بیانی قدرتمند انسان در عرصه طرح مفاهیم و مسایل انسانی است. تئاتر از نظر ظاهر و شیوه‌های اجرایی تغییرات فراوانی در طول تاریخ دو هزارساله خود داشته است؛ اما اصول و مبانی آن، یعنی مکان اجرا، بازیگر و طرح نمایش همواره حفظ شده است. در تعریف کلی می‌توان گفت که: تئاتر بیان بی واسطه یک روایت توسط انسان برای انسان دیگر است. نور، صدا، صحنه‌پردازی و ... امکانات و ابزارهای هستند که برقراری ارتباط بهتر و مطلوب با تماشاگر را تسهیل کرده اند. تئاتر به واسطه شکل ویژه اجرایی خود از محدودیت‌هایی برخوردار است؛ اما به عنوان یک هنر نمایشی، تأثیر چشمگیری بر هنرهای تصویری بعد از خود به ویژه سینما داشته است.

هر نمایشنامه یا نمایش، بازتاب یک شیوه نگرش خاص به زنده‌گی است. هر نویسنده تئاتر آن‌چه را می‌نویسد، از زنده‌گی می‌گیرد و این بدان معناست که تئاتر هیچ وقت از زنده‌گی جدا نبوده و نیست. به وجود آوردنده‌گان تئاتر در حقیقت تلاش کرده اند؛ تا واضح سازند که تئاتر آیین زنده‌گی است و می‌خواهند با به نمایش گذاشتن خوبی‌ها و بدی‌ها در تهذیب اخلاق جامعه نقش داشته باشند و افراد جامعه را به سوی خیر و صلاح رهنمون سازند. با به نمایش گذاشتن ابعاد شخصیت و روابط درست و نادرست، انسان‌ها را متوجه اعمال و رفتار شان سازند.

سینما

در سال ۱۸۹۵م. سینما از ابتدای پیدایش، یک هنر نبود؛ بلکه آن را تصویر متحرک می‌خواندند. تقریباً بیست سال طول کشید که سینما تکامل یافت و به عنوان یک هنر شناخته

شد. در آغاز سینما را بیشتر یک پدیده علمی صنعتی می‌دانستند. در سال‌های جنگ جهانی اول سینما به عنوان یک وسیله نمایشی و سرگرمی رونق تجاری یافت؛ سپس قابلیت‌های هنری آن نیز رفته رفته توسط فلم‌سازان اروپایی و امریکایی کشف و شگوفا گردید و در همان سال‌ها آن را هنر هفتم نامیدند.

سینما از جنبه خلاقیت و بیان هنری، یک رسانه ارتباطی پیچیده است؛ زیرا تولید یا خلق یک اثر سینمایی، مستلزم استفاده و تلفیق اکثر هنرهای ماقبل سینما، از جمله ادبیات، نقاشی، تیاتر، معماری و موسیقی است، همراه با موارد فنی، علمی و اقتصادی که در جریان تولید فلم، فلمساز با آن مواجه است؛ چنانچه تاریخ سینما را با تاریخ سایر هنرها مقایسه کنیم، متوجه می‌شویم که این هنر در مدت کوتاه رشد فوق العاده زیادی داشته است. طوری که هیچ هنری در قرن بیستم به استثنای رسانه تلویزیون، نتوانسته با آن از لحاظ محبوبیت، فراگیری و نیروی تأثیر بر عواطف و افکار مخاطب، رقابت کند.

یکی از ویژه‌گی‌های سینما، جمعی بودن آن است که تعداد زیادی تماشاگر می‌توانند در کنار هم و هم زمان در نمایش فلم شرکت کنند. سینما از همان آغاز اختراع خود، توانست فضایی خاص را به منظور سرگرمی جمعی مردم فراهم آورد.

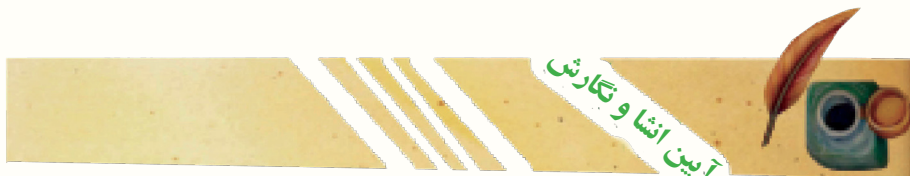
سینما از آغاز تا امروز مراحل گوناگونی را طی کرده است، که نخست سینما صامت یا بدون صدا و فلم‌ها سیاه و سفید بود؛ سپس از اواخر دهه ۱۹۲۰ م. عصر فلم صدا دار آغاز شد و عامل صدا عملاً سینما را به صورت یک هنر سمعی و بصری درآورد. از اواخر سال ۱۹۳۰ م. با اختراع فلم رنگه سینمای رنگه به میان آمد.

بیاموزیم

۱. هنرهای هفتگانه شامل موسیقی، نقاشی، ادبیات، مجسمه سازی، معماری، تیاتر و سینما می‌باشد.
۲. موسیقی، هنری است که با استفاده از گزینش اصوات ویژه و ترکیب کردن آن‌ها با یکدیگر، با استفاده از اصول و قوانین خود، بیان مقصود می‌کند.
۳. نقاشی هنری است خیال انگیز، که قدامت آن پیشتر از زبان نوشتاری است.
۴. پیکر تراشی یکی از جالب ترین و پیچیده‌ترین هنرهای آدمی است، که شامل کنده کاری هنرمندانه و ظریف می‌باشد.
۵. کهن‌ترین مجسمه را متعلق به ۳۰۰۰۰ سال پیش دانسته‌اند. در عصر قدیم مردمان ماقبل تاریخ، مجسمه‌های از استخوان و عاج می‌ساختند.

۶. تیاتر یا نمایش، سابقه طولانی دارد و آغاز آن به یونان باستان باز می‌گردد. این هنر یکی از ابزار بیانی مؤثر انسان در عرصه طرح مفاهیم و مسایل انسانی است.

۷. سینما هنر هفتم به حساب می‌آید و یکی از ویژه‌گی‌های سینما، جمعی بودن آن است که تعدادی زیادی تماشاگر می‌توانند در کنار هم و هم‌زمان در نمایش فلم شرکت کنند.

نگارش مطبوعاتی: مراد از نوشته‌های مطبوعاتی، نوشته‌هایی اند که در روزنامه‌ها، مجله‌ها و دیگر نشریه‌ها درج و عامه مردم از قشرها و سطوح فرهنگی گوناگون، مخاطبان آن‌ها به شمار می‌روند. این نوشته‌ها عنوان‌های متعددی دارند، از جمله سر مقاله، خبر، گزارش خبری، تفسیر، مصاحبه عنوان‌های دیگر نیز ممکن است به ورزش، جوانان، زنان، صحت، خانواده و امور فرهنگی اختصاص یابد.

انواع این نوشته‌ها، به مقتضای کار ویژه آن‌ها، در برخی از خصوصیات، مشترک اند، در عین آنکه هر کدام از آن‌ها برای خود ویژه‌گی‌هایی دارند. مهمترین خصوصیت مشترک آن‌ها تازه بودن و زنده بودن موضوع آن‌هاست؛ مثلاً: تازه ترین حادثه، کتاب، فلم، نمایش در آن‌ها مطرح می‌شود. بحث‌های نظری محض و مطالب خشک و بی روح مناسب مطبوعات نیست؛ خصوصیت مشترک دیگر، زبان آن‌هاست که زبان روزنامه‌یی نام گرفته است و آن زبانی است معاصر، مردم‌پسند، بی‌پیرایه.

سرمقاله: موضوع اصلی سرمقاله مهمترین حادثه و مسأله روز است. در سرمقاله باید یک موضوع عمده شگافته شرح و بسط داده شود. نباید حد اکثر بیش از یک ستون روزنامه را اشغال کند. سرمقاله سخنگوی روزنامه است؛ لذا در نگارش آن باید دقت کافی صورت گیرد.

خبر: خبر باید کوتاه، مؤثر و حاوی همه اطلاعاتی باشد که خواننده‌گان کنجکاو جویای آن اند. زبان خبر بر علاوه ساده‌گی و بی‌پیرایه‌گی، باید موجز و دارای بار معنایی زیاد باشد. گزارش خبری (رپورتاژ): می‌تواند چند ستون روزنامه را اشغال کند زبان آن باید شیرین و دلچسپ باشد. در آن برای توصیف زنده، فنون بلاغی در حد اعتدال به کار رود.

مصاحبه: به پرسش‌های مصاحبه‌کننده بسته‌گی دارد که پرسش‌هایش باید مغز دار و پر مایه باشد زبان مصاحبه برحسب مورد، گاه خودمانی و صمیمی و گاه رسمی با مراعات نزاکت‌های سیاسی و تشریفاتی است.

کار گروهی و سخنرانی

۱. شاگردان به دو گروه تقسیم شوند و در باره هنرهای هفتگانه، یک گروه از گروه دیگر پرسش‌هایی طرح نمایند.
۲. سه شاگرد به نوبت نتیجه درس را بیان نماید.
۳. شاگردان به دو گروه تقسیم شده و در باره تهیه خبر با هم بحث و گفتگو نمایند؛ سپس از هر گروه یک نفر نتیجه را به دیگران شرح کند.

املا و نگارش

۱. متنی را که توسط معلم محترم خوانده می‌شود، املا بنویسید.
۲. در باره تصویر پایین در کتابچه‌های تان متنی بنگارید و نتیجه کلی آن را مشخص نمایید.

۱. هنرهای هفتگانه را نام بگیرید.
۲. موسیقی از کدام واژه گرفته شده و چگونه از موسیقی تعریف شده است؟
۳. در باره هنر پیکرتراشی چه می‌دانید؟
۴. در مورد به هنر تیاتر معلومات دهید.
۵. سینما تا کنون کدام مراحل را طی کرده است؟
۶. مراد از نوشته‌های مطبوعاتی کدام نوشته‌ها است؟
۷. زبان روز نامه‌یی چه نوع زبان است؟
۸. موضوع اصلی سرمقاله را چه تشکیل می‌دهد؟

۱. در مورد هنر نقاشی در افغانستان معلومات تان را بنگارید.
۲. بیت‌ها زیر را حفظ کنید:
خوشا کمال و هنر خُرما خردمندی   که شاخسار وجودش زدانش آرد بر
هنر به نزد خردمند بس خطیر آید   چنان که در نظر مرد جوهری جوهر
ادیب الممالک فراهانی
۳. متن کامل درس بعدی را خوانده و برای معرفی آن در روز آینده آماده‌گی بگیرید.